

Szerkesztőségi iroda:
Csik-Szereda
Györgyjakab Márton
könyvkereskedése
hova
lap szellemi részét illető
közlemények,
előfizetési pénzek és hírdetések kiadandók.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
(Külföldre) 6 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítottan.
Hélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 80 kr.
Nyitási díjak
soranként 10 kr-ért közöltetnek.

Felelős szerkesztő: Dr. Bocskor Béla,
FŐMUNKATÁRSÁK: Hochschild Lajos Gyergyóban.

Kiadó- és laptulajdonos: Györgyjakab Márton.
Molnár Ákos a központban.
Vitos Mózes Alcsikon.

A csiksomlyói tanítóképző.

Csik-Szereda, jul. 23.

(Bs.) Mai napon vettük a csiksomlyói tanítóképző intézet értesítőjét, mely a közlebről lefolyt 3 egymásutáni tanév eredményeiről számol be. Tekintettel arra, hogy ezen intézet az összes Székelyföldnek egyetlen tanítóképzője s a mellett az erd. róm. kath. püspöki egyházmegyének egyedüli kántor képző intézete, elég fontossággal bír arra nézve, hogy azzal itt ezen a helyen foglalkozzunk s egyszersmind jelenlegi viszonyaira néhány jóakaratu észrevételt tegyünk.

A tanító- és a mellett a kántorképzés fontosságát e helyen különösen hangsúlyozni egészen feleslegesnek tartom, hisz ez minden művelt ember előtt amugy is ismeretes, de megítélhető azon mindenütt nyilvánuló törekvésből is, melylyel az állam és egyházak a tanító, illetőleg a kántorképzés ügyét hovatovább fejleszteni, előmozdítani s a lehető legmagasabb színvonalra emelni igyekeznek.

A tanító kulturális haladásunkban már általánosan elismert tényező, egy helyes irányban képzett, kellő intelligenciával bíró ügybuzgó tanító csendes munkálkodásával műveltségi viszonyaink jobbátételére nem kis befolyást gyakorol; nem lehet tehát csodálni, hogy a tanítóképzés fejlesztésére irányuló törekvések folyton napirenden vannak.

Örömmel konstatáljuk, hogy a multakhoz képest a csiksomlyói tanítóképzőnél is haladás tapasztalható s történtek itt is egyik másik tekintetben olyan lépések, melyek az intézmény magasabb színvonalra emelését czélozzák.

Ezek közé soroljuk, hogy az intézet a régi szűk helyiségből, egy alkalmasabb, a czélnak sokkal megfelelőbb épületbe helyeztetett át, hogy a képző mellé internátus állítottatott fel, mely könnyebbé teszi a fe-

gyelmezést és nem kis befolyást gyakorol a növendékeknek erkölcsi és szellemi előhaladására is.

Epen talán a felsorolt újításoknak köszönhető, hogy az intézet népszerűségi viszonyai a régmulthoz képest határozottan javultak. Azon csekély apadás, mely az utóbbi három évben mutatkozott inkább annak tudható be, hogy a növendékek felvételénél ezen években szigorúabban jártak el.

De tagadhatatlan az is, hogy még sok hiány van, melyen — ha az intézők azt akarják, hogy ez intézet elérje a megfelelő nívót s a hason rangu intézetekkel méltóan kiállja a versenyt — okvetlenül és pedig sürgősen segíteni kell.

A csiksomlyói tanítóképző még mai napon is csak 3 évi tanfolyammal bír, holott az ország minden tanítóképzője ma már négy éves tanfolyamu. Ez nem is lehet másként, hiszen a tanítótól napjainkban annyi ismeretet kívánnak, a mennyinek elsajátítása 3 év alatt aligha lehetséges. Sajnáljunk, hogy a képezde osztályainak óraszámja az értesítőben nincs kitéve, de hiszszük, hogy itt is mindazon tárgyaknak és azon teljes tananyagának fel kell dolgoztatnia, a mi a más képezdek számára elő van írva. S ha ez így van, akkor azon 110 óra, mely az állami képezdek 4 osztályára ki van szabva, 3 osztályra beosztva, hetenkint 36—37 órát számítva, a növendékeket túlságosan megterheli; hogy jut itt idő az okvetlen megkívántató szorakozásra, előkészületre, házi penzumok készítésére s egyéb szükséges gyakorlatokra? Az itteni tanítóképzőben a negyedik évet azzal pótolják, hogy a növendékeket egy évi gyakorlatra küldik ki, de hogy ezen eljárás sehogy sem pótolja a 4-ik évet, azt bizonyítják a tömeges bukások, melyek évenként a tanképesítő vizsgálatoknál majdnem mindig történnek. A hiányok közé tartozik az is, hogy a

képezdének gyakorló iskolája nincs. A növendékek a gyakorlati képzést a szent Ferencz-rendi szerzetesek normális iskolájában nyerik. Ámde ez 4 osztályra van beosztva, minden osztályt egy tanító vezet s itt aligha tudják elsajátítani a növendékek, hogy miként kell egy tanítónak 5, esetleg 6 osztályt vezetni.

De legnagyobb hiánynak tartom azt, hogy a tanári testület kevés számú tagból áll. Mert valószínűleg mindenki egyetért velem abban, hogy egy ilyen magasabb intézet vezetésére 1 igazgató és két rendes tanár csakugyan kevés. Ezekon kívül van ugyan még két vendégtanító is, ezek azonban oly kevés órát foglalnak el, hogy a többiek terhén edes keveset könnyítenek. Ha nem is a fentebb említett 110 órát, hanem csak az állami képezdekben a 3 első osztályra eső 90 órát vesszük alapul az egy személyre eső óraszám szerfelett terhelő, mert ha a 90-ből le is számítjuk a rajz-, szépírási- és testgyakorlás számára eső 8 órát, akkor is csak egy tanárra 26—27 óra, a mi bizony nem csekély, ha tekintetbe vesszük, hogy e mellett még végezni kell az igazgatással járó teendőket, zenei és gazdasági gyakorlatokat, a feladványok javítását, az internátusban való felügyeletet stb. stb. És még ha beült az az eset, hogy betegség — a mint az a mult évben is történt — vagy valamely más ok miatt a tanári testület egyik vagy másik tagja kötelességének teljesítésére képtelenné válik, mi történik akkor? Hiszen ilyen körülmények között a supple-állás majdnem a lehetetlenséggel határos! Mert, hogy egy tanár egyéb mellékes teendők végzése mellett még 40—45 órát tanítson, azt alig lehet elképzelni.

Ez nem csak az illetők egészségi állapotának, hanem a növendékeknek is kárára válik.

A fentebbiek alapján, ugy az intézet

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCZÁJA.

Az orvos ur házasodik.

(Római történet.)

A Tiberisen innen, a Tiberisen túl nem volt olyan szép leány, mint a milyen szép volt a Tullius Fuscus leánya: a veres baju Tullia.

Iczi piczi pisze orra, parányi csücsöri szájacskája, enniavaló lábacskája után bomlott az egész római fiatalság. De nem csupán a szépség ékesítette a gyönyörű tündért, hanem az édes apja vagyona is.

Nagy hozományra volt kilátás; mert az öreg Fuscusnak egy tagban ezer hold földje terült el Terella község határában és százhusz kapás szőlője zöldelt ciprus szigetén; még pedig olyan szőlő, a melyikhez még a filloxéra sem mert hozányulni. Azt is tudta mindenki, hogy a telek-könyve olyan tiszta, mint az alabástrom, ezenkívül a terellai birtok kitűnően van beinstruálva.

Gulya, ménes, legelgetett a tanya körül; göndörszörű, kunkorgós farku hispániai malaczk szaladgáltak az erdőszélben; szóval zsir, jólét és bőség mindenfelé.

Volt is udvarlója Tullianak; a neki szelesedett gavallérok a farsangon őt tánczoltatták és őt vágták földhöz legtöbbször, hamvazószerda után pedig egyik kérő a másiknak adta a kilincset.

A híres Cincinátusnak az unokája csapta ma-

gát legelőször ünnepi díszbe és felöltvén a selyem tógát az első látogatás alkalmával kirukkolt, hogy ő patikus patika nélkül és nősülvi akar.

De bizony hiába öltötte fel Cincinátus ur a tógát, nem lett övé sem Tullia, sem a patika.

Majd jöttek a Grachus fiuk a mamájukkal. A tisztas asszonyosság, a római nőegylet elnöknője, nem sokáig tétovázott, hanem előadta, hogy az ő anyai szívének minden vágya, rokonságba keveredni a jeles Tullius Fuscus családdal, elhozta tehát a két fiát; válasszon közülök a kedves Tullia; ha Tiberiusnak tetszik, hát legyen a Tiberiusé, ha Cájus a gusztusa szerinti legény, akkor legyen a Cájusé.

Az öreg Fuscus a bajusza alatt mosolygott, a felesége sem szólt se igent, se nemet; a házi kisasszony pedig szemérmesen lesült a szeméit és rozásá ujjával kötöje csücskét babrálgatta, de ő is néma maradt, mint a fakopáncs. Hanem az ebéd végén megkapta a híres Grachus familia a feleletet; mert malaczkot és kitalófanokot tálaltak fel a számukra; ez pedig nagyon érthető válasz volt abban az időben is.

Meg is szégyelték magukat a leánynézők; ugyannyira, hogy a fekete kávé sem várták meg, hanem távoztak.

Azon a farsangon nem is jelentkezett több kérő a háznál. Mindenki arra várt, hogy megtörök a büszke, nagyralátó leány gögje.

Elmult a nyár, el az ősz is, falusi birtokaikról újra beköltöztek a római előkelőségek.

Ujra lehetett látni; újra tündökölték a báró Scipiók Afrikából; a gróf Cátók Utikából; a herczeg Superbusok Tarquiniumból a lovag Muciusok Scaevoláról, a Fuscus familia Terellából stb.

Ismét eleven lett a latin főváros. Czirkusz, amfiteátrum, bál, diné, supé, soáre, matiné egymást érte.

Tullia most is az első, most is a legszebb mindenütt; hozzá hasonló nem volt egy sem. A többi római leánynak olyan görbe orra volt, mint a saskeselyűnek; az övé fitos, mint a kis mókusé. Szája, szeme, haja, füle, lába, keze, mind-mind egy remeke a teremtésnek.

Szobrászok eszményképe, költők álma lett a gyönyörű gyermek.

Ovidius füzfapoéta, a „Patria“ című szépirodalmi hetilap segédszerkesztője majd megbolondult utána; de a szerencsétlen lantos hiába ostromolta a csodaleányt, az lenézte, kikaczagta őt.

A bus Ovidiust hetekig nem látta senki. Szobájába zárkózott, tintát ivott és verseket irt Tulliahoz. Többek közt figyelmeztette, hogy a szépség mulandó és:

„Forma bonum fragile est; quantumque accedit ad annos
Fit minor et spatium carpitur ipsa suo.”

Ezekre a keserves sóhajtozásokra a kaczer leány nagyon keveset adott, hiszen nem is értette;

mint a tanügy érdekében óhajtanónak tartjuk:

1. Hogy az osztályok száma a lehető rövid időn 4-re egészítsék ki.

2. A képző mellé megfelelő gyakorló iskola állítsassék.

3. Az igazgató és 2 rendes tanár mellé még legalább egy rendes tanár állítsassék be az eddigi óraadók fentartása mellett.

A fentebbieket a tanítóképző és a vele kapcsolatos tanügy érdekében elmondottuk nyíltan és őszintén s most csak azt óhajtuk, hogy azok is megszivelljék, kiknek az ilyen segíteni nem csak módjukban áll, hanem kötelességük is.

A csikmegyei gazd. egyesület bikatelepe.

Vármegyénk gazdasági egyesülete már megalkakulása után mindjárt felismerte, hogy megyénk közgazdasági viszonyait tekintetbe véve működésének súlypontját az állattenyésztésre kell fektetnie, mert ettől és csak is ettől várható és remélhető a vármegyei birtokosok anyagi előhaladása.

A ki a gazdasági egyesület működését közelebbről ismeri, a kinek módja volt az egyesület kebelében történő zajtalan, de annál üdvösebb munkálkodást figyelemmel kíséreni, az tudja és látja, hogy az egyesület már is mily sokat tett az állattenyésztés emelésére és jobb irányban való fejlesztésére, dacára annak, hogy temérdek akadályokkal kellett megküzdenie, számtalan ellenséges nézetet leküzdenie, a míg a gazdáinkban meglevő jó adag konzervatizmust, a minden újítástól való ösztönyszerű irtózatot legalább részben le tudta győzni.

Kezdetben a sertésenyésztés fellendítésére fordított különös figyelmet és pedig eredményesen; a ki a mai sertésállományt összehasonlítja a 10 év előttivel, annak az előnyös haladást akarva, nem akarva el kell ismernie.

A szénán kívül más takarmány előállítására alig volt gond fordítva; hogy a más nemű takarmányok is nagyobb mértékben kultiváltak az szintén a gazdasági egyesület érdeme, a mennyiben üdvös tanácsaival, czélszerű intézkedéseivel oda törekedett, hogy gazdaközönségünket a takarmánytermelésnek, mint az okszerű állattenyésztés alapvető munkálatának kiváló fontosságáról.

A megyei állattenyésztési szabályrendelet megalkotásában, annak betartatásában a gazdasági egyesületnek szintén része van. E szabályrendelet — a mint az köztudomásu — addig is, a míg a mezőrendőrségi törvény életbe lép s annak végrehajtására vonatkozó miniszteri utasítások kiadatnak, az állattenyésztés emelésére hathatósan közre munkál.

Befolyt a községi állattenyésztési alapok létesítésére is, melyeknek jótékony hatása pár év múlva már érezhetővé fog válni.

Mindezek mellett azonban különösen a szarvasmarha tenyésztésre vonatkozólag legfontosabb lépésnek tartjuk a bikatelep beállítását, melyhez úgy a vármegye törvényhatósági bizottsága, mint a magas földmívelésügyi kormány tekintélyes öszszeggel hozzá járult. Az előbbi ugyanis alkalmas legelő vásárlására 10 ezer, az utóbbi pedig a tenyészállatok beszerzésére 2 ízben 4 ezer 9 száz forintot adott.

A telep állománya áll jelenleg 20 darab tenyész tehénből, 2 drb egy éves ünőből, 3 drb üsző borjuból, 13 bikából és 7 drb bikaborjuból. A gazdaság vezetésére be van szerezve 2 ökör és 2 ló. Ezekon kívül még van két csikó.

A telep számára most építetik egy czélszerű, maszsziv istálló egészen modern elvek szerint.

Ha az istálló teljesen elkészül és a szükséges legelő terület is beszereztetik, az összes állomány 70 drbra fog kiegészítettetni.

A bikatelepet a földmívelésügyi miniszter kiküldöttékép Pirkner János miniszteri titkár f. hó 23-án látogatta meg s alaposan megvizsgálván mindent, megelégedésének adott kifejezést és a kormány további hathatós támogatását is megígérte.

A gazdasági egyesület titkáranak és a bikatelep intézőinek figyelmét felhívta a magyar állam kolozsi gulyájára, tanácsolván illetőknek, hogy a tenyészési czélokra szolgáló apaállatokat időnként onnan szerezzék be s a bikatelep részére e tekintetben a lehető legnagyobb engedményeket helyezte kilátásba.

A telepen dolgát elvégezve, kirándult a telephez tartozó legelő területre, melyet szintén megtekintett s egyszersmind megvizsgálta a területen nyaraló bikákat is.

Az állam által történő nagyobb mérvű segélyezés ilyen formán kilátásba lévén helyezve, hisszük, hogy a telep rövid időn fel fog virágozni és üdvösen fog közre munkálni a vármegyei állattenyésztés fejlesztésére, a mire bizony igen nagy szükség van. Bs.

Művész-estély.

Rég ideje töltött el városunk közönsége estét oly élvezetesen, hosszú ideje mulatott oly kellemesen, mint folyó hó 17-én, midőn a „Csillag“ vendéglő nagytermében Zilahy Gyula, a budapesti nemzeti színház elsőrendű tagja tartotta művész-estélyét.

Zilahy Gyulát közönségünk sorából részint Kolozsvárról, részint pedig Budapestről többen ismerik, az ország különböző részein aratott sikereiről majdnem mindnyájan tudomással birunk. Ezek alapján óhajtván vártuk jövetelét s meglehetősen mértékben felfokozott igényekkel mentünk az estélyre. És nem is csalatkoztunk, sőt jóval többet kaptunk, mint a mennyit reméltünk.

A művész kiváló személyes tulajdonai, ragyogó tehetsége, kellemes orgánuma elragadták és való-

ságos extázisba hozták a nagyszámu és díszes közönséget, mely tetszésének tapsokkal, viharos éljenzésekkel és kihívásokkal adott minduntalan kifejezést.

A műsort Grenét Dancourtnak „Az élet“ című vig monologjával nyitotta meg, ezt követte Rákosi Jenő pompás tréfája: „A fürdőorvos“, melyen általában mindenki, de még is legkitűnőbben a jelen volt orvosok mulattak. A műsor első felét Coppé Ferencz drámai helyzetekben gazdag monologja: „A hajótörés“ zárta; ez szintén páratlan sikert aratott.

A második rész első száma Gabányi és Zilahy kultur-historiko geografiko humorisztikus felolvasása: „A föld és népei“ volt. Mintha a közönség minden tagjának idegeit csalafinta manók ingerelték volna, mintha a nevetés démona hajtott volna járma alá mindenkit: a zajos derűtség, a keresetlen jó kedv kitört és folyton fokozódva tartott a felolvasás záró szaváig, a midőn a tapának, éljenzésnek és kihívásoknak alig akart vége szakadni. Egyedül a művész, a tudós, parokás professzor tartotta meg mind végig csodálatos módon komolyságát, a mi természetesen a hatást még inkább hatványozta.

Ezután következett „A tolvaj“ című báli história s rá mindjárt a „Bányászerezcséltenség.“ Az utóbbiban a bányászok bizonytalan és sokszor rettenetes sorsának vázolója után a bányász néjének — ki látja, hogy csoportulás történik, hogy valakit hoznak és hogy ez a valaki épen az ő férje — szivre ható kétségbeesés és megindító rémülete, hasonló megindulást keltenek a közönségben is, s az érdeklődés a legmagasabb fokra hág, mindenki feszült figyelemmel várja a dolog megoldását és végül kitűnik — hogy a férj uram véletlenül többet talált bevenni a szeszfluidumokból, hogy alaposan be van rugva, de más lényeges baj nincs. A helyzet mesteri jellegzése, a vonzó és magával ragadó interpretáció és a csattanós végkifejződés viharos tetszést keltettek.

A művész által irt „Egy vigjáték“ című tréfa, valamint az „Egy kedves ember“ című apróság szintén elkötelezték a közönséget.

A műsor lejártá után a közönség nagyobb része visszamaradt a „Csillag“ nagytermében, hogy a kiváló művész társaságában még pár kellemes órát eltölthessen. A művész iránt érzett tiszteletnek néhány pohárköszöntőben adtak kifejezést. Dr. Bocskor Béla, mint a sajtó képviselője Zilahy, Molnár Ákos Zilahy nejét és családját köszöntötte fel, Csédy István, mint városunk polgármestere a művészt a csikszerepai közönség nevében üdvözölte s végül Baktsi Gáspár Molnár Ákost éltette, kinek a társadalmi mozgalmak s így ezen estély intézésében is jelentékeny szerep jut.

A kedélyes vacsora után tánc következett s ennek csak a hajnali órák vetettek véget.

A művész-estély a madéfalvi emlék javára 30 frtot jövedelmezett. —y.

Színház.

A Kömley Gyula színtársulatának monoton előadásaiiban némi kis élénkséget, némi kis életet öntött Zilahy Gyula vendégfellépte, ki — mint halljuk — a társulat iránti szíveségből, két darabban, nevezetesen „A dolovai nábob leányá“-ban és „A kintornás család“-ban lépett fel.

A dolovai nábob leánya ezen társulat által f. hó 18-án itt már másod ízben adatott, épen e miatt még a Zilahy fellépte sem tudott nagyobb közönséget összegyűjteni, pedig olyan darab ez, melyet többször is meg lehet egymás után nézni és az előadás is sikerült volt. Kissné (özv. Domaháziné, Nagy Ida (Vilma) feladatukat teljesen oldották meg. Tarján Blanka (Szentirmainé) kitűnő huszárszázadosné volt; a Kissel (Tarján főhadnagy) való jelenete oly pompásan sikerült, hogy bárkit is kielégíthetett. Ország (Szentirmai), Kiss (Tarján). Széles (Merlin) jól megállották a helyüket. És a vendégművész? ő — különösen a szép nem szemében igazán megenyvaló kadét volt. Váradi Dező (Loránd) és Zendi M. (orvos) szintén előnyösen működtek közre.

A kintornás család f. hó 19 én már jóval nagyobb számu közönséget gyűjtött egybe. Zilahy a molnár inas szerepében mulattatta kitűnően a közönséget; az előadás meglehetősen öszszevágó volt. Nagy baj, hogy nincs népszínmű-

mert latinul volt írva s a római kisasszonyok abban az időben germánul beszéltek.

Gondolt is most az arany szárnyu pillangó a fakó dalnokra, mikor körülötte előkelő ifjak egész raja repkedett.

Ennek a leánynak a szive nem olvadt olyan könnyen; mint a vaj és éppen ez volt a nagy baj!

A híres Ciceró unokájának a fiatal Maceró Cicerónak a szivét sebezte meg legjobban Amor.

A fin derék fin volt. Harmadéves jogász, tartalékos tüzérhadnagy. Szemre, füre, kiállásra egyaránt elegáns.

Mikor civiliz ruhában járt, akkor jobb szemén monoklit, balkezén karpereczet, hátalsó lábán ibolyacsokrot viselt; igazi antik gigerli volt.

Mindenik ujára tiz leányt kaphatott, ha akarta volna; de neki csak egy kellett; ő csak egy után epedt és az egy a bűvös, bájos Fuscus Tullia volt.

Szegény Maceró Ciceró! Ha néha-néha elkeseredett; holdvilágos éjszakákon oda rendelte a bandát az ablak alá; ráborult a nagy bögüre és óraszámra huzatta azt a nótát, hogy:

Bibó, bibo ego satis;
Da tu mihi puzi gratis;

Azután sirt, sirt keservesen; mert ő is mint a többi, reménytelenül szeretett.

Kikeletre virradóra megváltoztak a körülmények.

A gazdag Tullius Fuscus kezdett apadni; ezerekre menőt vesztett a római bőrzén; a telek-könyvre foltot varrtak a hitelezők; a ménes, meg a gulya dobra került; sőt még a kunkorgós farku hispániai malaczkot is elliczítálták.

Selyem helyett karton viganóban bálozott a szép Tullia; de a gögöt, a daczot, még sem lehetett megtörni benne: tudta hogy szép; tudta, hogy így is elvonné valami tudzag ember és remélte, hogy előbb utóbb ő huzza ki az édes apja elakadt szekerét.

De a sors nagyon ránehezedett a szerencsétlen családra; Tullia beteg lett, himlöbe esett.

A rettenetes betegség végig szántotta a selyem arczbört; leszaggatta a virágokat a két orczájáról; rubintos szája széle elsápadt, szeme tüze kiégett; arany hajszálait pedig kiforrázta a hervasztó láz.

Mikor lábadozni kezdett a beteg galamb, összepakolták a butorokat; bezárták a Szabinköruton levő palotát és kiköltöztek falura Terellába.

Egy darabig beszélt még róluk a római társaság, azután elfelejtették őket s ők is elfelejtették a világot.

Élték összehúzódva, csendesen. Az öreg Fuscus eladta a birtoka felét és vasszorgalommal gazdálkodott.

(Folytatása következik.)

énekesük és énekesnőjük, kik nélkül népszínműveket nem igen lehet produkálni.

F. hó 21-én elkeresztelést cselekedtek, a mennyiben a jó öreg Szigeti bácsinak „Rang és Mőd” című darabját „Paraszt becsület” néven adták elő kis közönség előtt.

Vasárnap (22-én) Szigligety „Szökött katonája”-ja került színre. Kedvetlen színészek, szintelen, vontatott előadás, unatkozó ásitó közönség, ez a helyzet szignaturája. A színészek homlokáról borongós gondolatok olvashatók le: „enni és nem enni,” „talán jobb volna megszökni, mint itt éhezni” s több ezekhez hasonló. Én is bunak eresztettem a fejemet s kimentem a vendéglőbe 3 deczi mellé s szomorú gondolataimat itt szőttem, fontam tovább. Merengésemből egy nagy durranás riasztott föl s ugyan ekkor egy jól megtermet idegen lépett a szobába s így szólt a pinczérhez:

— Ugy-e a „szökött katoná”-t adják?

— Igen is, kérem alássan!

— És az igazgató is megszökött? A pinczér erre is rámondta:

— Igen is, kérem alássan! — De nyomban megkérdezte:

— Honnan méltóztatik tudni? Az idegen haminisan mosolygott s aztán így felelt:

— Hja, barátom, a prakszis, a prakszis; mikor én vidéki vendéglőbe szállok s egy nagy durranást hallott, tudom, hogy ott vándorszínészek a szökött katonát adják s ebből aztán világosan következik, hogy az igazgató is megszökött.

A pinczér nagy szemeket meresztett, aztán vállára csapta asztalkendőjét s kiment, hogy dolga után lásson.

Én azonban megnyugtatom a közönséget; a direktor nem szökött meg, hanem elment bérletet csinálni.

Nem bánom, ha ezen művelet sikerül is neki, de ez nem akadályoz abban, hogy megkérdezzem, mikor kerülnek színre a minden színlapon ígért: „Nagy Galeottó”, „Otthon”, „Szultán”, „Három testőr” stb. stb.?

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Eljegyzés.** Becze Ferencz csikszépvízi tanító eljegyezte odavaló birtokos Bartha Gergely kedves leányát, Mariskát.

— **Anna-bál.** A tsnádi kies gyógyfürdőn minden évben rendeztetni szokott „Anna-bált” f. hó 28-án fogják megtartani. A rendezőség mindent elkövet, hogy a közönség igényei ne csak ki legyenek elégítve, hanem a mellett a vendégek még meglepetésekben is részesüljenek. Ezen körülmény és a kedvező szép idő valószínűleg össze fogja gyűjteni a közönség színét és javát a 28-iki Anna-bálon.

— **Körorvos választás.** Dr. Wettenstein Noé, kitűnő képzettségű s jelenleg naszói járásorvost Gyergyó-Alfaluban egyhangulag községi orvossá választották.

— **Fürdői élet.** A városunk szomszédságában fekvő csikszépvízi fürdőn valóban élénk élet foly. Az ezelőtti évet tekintve, alig lehet ráismerni a térdőre. Állandó fürdővendég ugyan nincs sok, de annál több a látogató, délelőtt a fürdőző, délután pedig a mulató közönség. Vasárnap délutánonként meg épen annyian vannak, hogy alig lehet helyet kapni. De hát ez nem is lehet másként, hiszen az anyatermészet vizeiben oly drága kúccsokkal áldotta meg, az új fürdőtulajdonos pedig már is olyan kiésszette, hogy még azon esetben is szívesen látogatnók, ha nem volna ilyen kutya meleg; így hát annál inkább. A szekerek és kocsik egész hosszú sora közlekedik, a kezdetben nem egészen népszerű omnibusz, most már rogyásig megterhelve szállítja a vendégeket a fürdőre. — A csikszépvízi fürdő kristálytisza vizében szintén sokan keresnek üdülést, az ügyes vendéglős és a gondos és figyelmes bérlőné szintén megérdemlik a tömeges pártfogást.

— **Halálozás.** Imre Lajosné szül. Nagy Anna élete 30-ik, boldog házasságának 12 ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek felvétele után folyó hó 20-án reggeli 4 órakor Csik-Szépvízen elhunyt. Földi részei folyó hó 22-én reggeli 9 órakor tétettek a csikszépvízi iparosok kápolnája kerítésében örök nyugalomra. Az elhalt derék nőt nagyszámu rokonság gyászolja.

— **Julia-é.** A gyergyószentmiklósi „Polgári Önképzőkör” f. hó 15-én, pompás idő mellett sikerült julialist tartott a „Nyír” nevű erdőben. Este 8 órakor vonultak vissza s a Dendynk-kertben folytatása volt a jó mulatságnak.

— **Járvány.** Gyergyó-Szentmiklóson, a gyermekek üdülő betegsége, a roncsoló toroklob,

veszedelmes jelleggel járványszerűen fellépett s már eddig is több megbetegülés és halálozás történt. A községi orvos és a járványbizottság szigorú óvintézkedéseket tettek; a betegek nagy része a járványkórházban helyeztetett el s remélhető, hogy a baj tovább terjedését sikerül meggátolni.

— **Felakasztotta magát** Csikcsekefalvi Nagy Imre középkorn házasságú férfi, ezelőtt 7 héttel üldözési mániába esett. Azóta örvöngése fokozódván, már-már közveszélyessé kezdett válni. Hogy általa nagyobb baj, szerencsétlenség nem történt, az a háziak éber őrködésének tudható be. Később az öngyilkosság eszméje fogamzott meg szerencsétlen agyában s e hó 15-én borotvával elakarta a gégejét metszeni, mit szintén megakadályoztak. Másnap azonban kora reggel, míg neje csordába hajtott s gyermekei pedig aludtak, alig 5 percznyi idő alatt, saját csürében a buzatartó fára felakasztotta magát. Mi idézte elő nála említett betegséget, nem tudhatni, mivel illető takarékos, életre való gazda volt. Érdekes állapotban levő nőt s 6 nevelélen gyereket hagyott hátra.

— **Letartóztatott oláh tanárjelölt.** F. hó 16-án a tölgyesi csendőrség egy intelligens oláh fiatal embert kísért be a gyergyószentmiklósi járásbíró-sághoz. Az esetről a 16-án nyomban megejtett kihallgatás után tudhattunk bizonyosat s így e hírrel lapunk mult számára megkéstünk. Ezen idő alatt több fővárosi lap elsieltett tudósítás alapján az esetet egészen tévesen közölte s a román külügyminiszterium, a budapesti konzulnak s a magyar igazságügyminiszteriumnak oly lépéséről is tettek említést a lapok, mely a letartóztatás miatt az itteni járásbíró-ságra vonatkoznék; de a melyről itt semmit se tudnak. Hiteles forrás szerint maga az eset a következőkben áll: Brandin Miklós, Bukaresten egyetemet végzett tanárjelölt, egy oda való ügyvédnek a fia, f. hó 12-én Bukarestből Piatra felé a vonaton elindult, hogy gyomor- és mellbaja ellen Tölgyes körül a havasokon savókurát s aztán Borszéken fürdőt használjon. Retyezán Simon, tölgyesi oláh tanító régi ismerőse lévén, vele több levelet váltott már megelőzőleg azon terv fölött, hogy Kozsokár János hollói oláh bíró eszténáján alkalmas helyet nyerhessen, hogy ott savókurát használhasson. Tölgyesre megérkezvén, a belépő állomáson utlevelével igazolta magát, melyet szabályszerűen találtak s másutt igazolás végett nem is jelentkezett. Találkozván Retyezán Simon oláh tanítóval, egy napot vele töltött Tölgyesen s a nap folyamán a község között együtt jártak-keltek s több órát a vendéglőben is időztek. Mivel a tölgyesi tanító nagy dákóromán bírében áll, ki a legutóbbi oláh mozgalom alatt az oláh liga kokárdáját hordta s ilyent el is koboztak tőle, az idegen oláh fiatal ember jelenléte feltűnt a községben annál is inkább, mert a vendéglős őt irogatni látta. 14-én este Tölgyesről a közeli oláh községbe, Hollóba, mentek mindakettlen egyenesen Kozsokár János bíróhoz, kinél megháltak. Kozsokár községi bíró is magyarellenes érzelműnek lévén ismerve, egy cseppet se lehet csudálni, hogy a mostani oláh forrongás mellett, a dologra a csendőrség és szolgabíró-ság is figyelmessé lett s azt hitte, hogy valami oláh agitáczió-nális dologban török a fejüket. 15-én tehát 2 csendőr a hollói bíróhoz ment, kinél az idegen vendég felől tudakozódtak. A bíró azonban elég ostobán eleintén tagadta, hogy valaki nála volna, majd azt mondta, hogy egy bács (juhnyáj gazdája) jött hozzája s mikor a csendőrök hirtelen megpillantották az oláh fiatal embert s azt mondták a bírónak, hogy hát így néz ki a bács? nagy nehezen megnevezte vendégét s egyik szavával azt mondta, hogy a havasra megy, a másikkal pedig azt, hogy nem a havasra, hanem Borszékre szándékszik. A bírónak ezen titkolódzása és habozása még inkább szegret ütött a csendőrök fejébe s 15-én letartóztatták a fiatal embert. Letartóztatása alatt azonban a leg-tisztességesebben bántak vele és 16-án a gyergyószentmiklósi kir. járásbíró-sághoz vitték, hol nyomban ki is hallgatták, hogy ártatlansága esetén zaklatásnak ne legyen kitéve. Holmije átvizsgáltván, ezekben több megczimzett levélborítékok találtak, melyeket Tölgyesen látott ei czimzésekkel, ugyanőgy czimmel többit. Állítólag azért czimezte meg, hogy ha kimegy a havasra, barátainak irónnal irt leveleket is expedálhasson. Egy levél már meg is volt írva, melyben azonban semmi nyoma se volt az agitáczió-nális szándéknak. Találtak nála továbbá számos jegyzetet, mik képesítői előkészületekre vonatkoztak: továbbá latin és görög auktorokat, francia szótárt, verses füzetkéket, miket a hollói bíró gyerekeinek hozott ajándékba; több féle orvosság is volt nála. Kinézéséből is látszott, hogy beteges ember, s hogy kura végett jár. Utlevelé rendben találtatott, s mivel semmi ok és gyanu nem forgott fenn arra nézve, hogy agitáczió-nális czél vezette volna ide, még hétfőn szabadon bocsátották. A bíróság engedélyéből öngyázolása végett táviratozott Sinaiába egy volt miniszter és

szenátor pártfogójához, ki azt válaszolta, hogy igazolja, miszerint egészségi szempontból jött ide. A tölgyesi szolgabíró-ság ellen panaszt akart ugyan emelni, de szándékától elállott; mert belátta, hogy társasága gyanura adhatott okot. Sajnálta, hogy nem tud magyarul, mert így szerette volna megkésztetni, hogy a vizsgálóbíró ily sürgősen intézkedést s kijelentette egyuttal, hogy ő most képesítőre is készül; de máskor sem foglalkozik az oláh mozgalommal és e kellemetlensége daczára is használni fogja a savókurát s a borszéki fürdőt.

Fürdővendégek névjegyzéke.

Csik-Tusnád.

Özv. Roska Mihályné, magánzó, (Kolozsvár) 2 személy. Dr. Lengyel Sándor és neje, ügyvéd, (Szarvas) 5 sz. Özv. Török Pálné, birtokos, (Udvarhely) 2 sz. Donáth Lajos, nyug. hivatalnok, (M.-Lápos) 2 sz. Rézer Ignác, kereskedő, (Brassó) 9 sz. Nagy Károlyné, tanárné, (H.-M.-Vásárhely) 2 sz. Trenesény Károly és neje k. nk. tanár, (Zombor) 2 sz. Peék Gyula, tanár, (Sz.-Fejérvár) 1 sz. Szentiványi Károly, székesegyház javadalmaz, (Sz.-Fejérvár) 1 sz. Moga Ödön, kuriai t. jegyző, (Budapest) 3 sz. Ka. Perlmann, (Bukarest) 4 sz. Michael Teibrich, (Bukarest) 2 sz. Özv. br. Apor Károlyné és kisérője kir. th. elnök özvegye (Maros-Vásárhely) 2 sz. Potoczky Kristóf, magánzó, (Csik-Szereda) 1 sz. Negricescu, kereskedő, (Bukarest) 1 sz. Jakab Elekné és leánya, tisztviselő neje, (Budapest) 3 sz. Özv. Gidófalvy Károlyné, magánzó, (Deés) 1 sz. Cserevinka József és neje, k. tsz. irodatiszt, (Deés) 2 sz. Mikos Gyuláné, főmérnök neje, (Dicső-Szentmárton), Gyöngyösi Istvánné, lapszerkesztő neje, (Dicső-Szentmárton), Krausz Albert, vállalkozó, (Budapest), Horóvics József, kereskedő, (Budapest) 1—1 sz. Dr. Negruciu Emil, körorvos, (Balázsfalva) 2 sz. Csáki Tivadar, kocsigyártó, (Bukarest), Éltés Lina, magánzó, (Tusnád), Joán Lupia, kereskedő, (Bukarest) 1—1 sz. Id. Kupán József, birtokos, (K.-Vásárhely) 5 sz. Ifj. Tóth István, birtokos, (K.-Vásárhely) 6 sz. Votticzky Simonné, kereskedő, (Kikinda) 2 sz. Hermine Láng, kereskedő, (Brassó) 5 sz. Szentkirályi Lajos, kir. ítélő bíró, (Kolozsvár) 2 sz. Ludvig Talmért, (Brassó) 1 sz. Arnold Aronson, (Bukarest) 1 sz. Kostandin Burki, szekretár, (Bukarest), Csiki Imre és neje, n. kereskedő, (Kolozsvár), Ifj. Kovács János, birtokos, (K.-Vásárhely) 2—2 sz. Nesnera Aladár és családja, főreálisk. tanár, (Arad), 7 sz. Cseh Lajos (Kolozsvár), 1 sz. Boros Sándor, unitárius főreálisk. igazg. tanár (Kolozsvár) 5 sz. Harezsz Ignác, (Eudapest) 3 sz. Kocsi Andor, kir. ügyész, (Kolozsvár) 1 sz. József Broikiss, vállalkozó, (Brassó) 6 sz. D. Izekucz Győző, országgyűlési képviselő, (Érzsébetváros) 6 sz. Julie Hauzer, magánzó, (Ruszesuk) 2 sz. Magyar János, kir. tk. vezető, (Tusnád) 1 sz. Dr. Jeney Elek, ügyvéd, (N.-Enyed) 5 sz. Marie Sterna, kereskedő, (Bukarest) 6 sz. Gr. Norman Lajos, magánzó, (Poestelke) 4 sz. Gajzágó László, jegyző, (Deés) 1 sz. Dr. Homoky Ferenczné, járási és vasuti orv. neje (Orsova) 1 sz. Dr. Nánási László, kir. k-jegyző, (Balázsfalva) 2 sz. Kalocsai Róza, felsőleányisk. igazgatóné, (Debrecezen) 2 sz. Ludvig Binder és neje, professor, (Medgyes) 3 sz. Irlátiu Ádám, (H.-Boicza) 1 sz. Samuel Iseovitsel, kereskedő, (Bukarest) 1 sz. Lányi Lajos, divatkereskedő, (Zilah) 1 sz. Halasi Adolfné, titkárné, (N.-Várad) 4 sz. Miskolezi Pál, aljegyző, (Miskolez) 3. Kail József, mérnök, (Budapest) 4 sz. Ronay Árpádné, mérnök, (Budapest) 3 sz. Michael Depner, birtokos, (Höltvény) 1 sz. C. Pásku, bankár, (Bukarest) 3 sz. Kalmár Károly, (Budapest) 2 sz. Himess Andrásné, ácsmester neje, (Brassó) 3 sz. Lukács Józsefné, földbirtokosné, (Csik-Karczfalva) 2 sz. Lukács Manó, joggyakornok, (Csik-Karczfalva) 1 sz. Nuritesán Istvánné, kereskedőné, (Dicső-Szentmárton) 1 sz. Gorzik Gerőné, (Csik-Mennaság) 1 sz. Künnle Tivadar, ügyvéd, (Sepsi-Szentgyörgy) 2 sz. Endes József, birtokos, (Csik-Szentimón) 3 sz. Zsigmond Práger, kereskedő, (Bukarest) 8 sz. M. Pantázi, kereskedő, (Bukarest) 8 sz. Herczeg Zsigmond, kir. járásbíró, (Segesvár) 1 sz. E. K. Goga, (Bukarest) 4 sz. Rosalia Nusbacher, kereskedőné, (Brassó) 1 sz. Laura Thisz, magánzó, (Brassó) 1 sz. Anneté Hirschorn, bizományos (Bukarest) 5 sz. Csokonay Károly, kereskedő, (Szeczeged) 1 sz. Boncz Andorné, postatiszt neje, (Nagy-Kanizsa) 1 sz. Gartner Károlyné, magánzó, (Nagy-Kanizsa) 1 sz. Izrael Löbel, (Bukarest) 1 sz. L. Lupiu, koloner, (Bukarest) 1 sz. Joán Obert, (Medgyes) 3 sz. Vitve Obert, kereskedő, (Medgyes) 1 sz. Dr. Julius Obert, orvos, (Nagy-Szeben) 1 sz. Hancz Herczog, (Bukarest) 1 sz. Özv. Vermesi Siminé, kereskedő, (Szász-Régen) 1 sz. Özv. Kapesius Bertha, tanárné, (Szász-Régen) 1 sz. Frau Opper, konzul neje, (Bukarest) 5 sz. Gajzágó Ferencz, kir. járásbíró, (Szamos-Ujvár) 1 sz. Simon Singer, f. kereskedő, (Budapest) 7 sz. Karton Mór, magánzó, (Gyulafehérvár) 1 sz. Beczásai Géziné, tisztviselő, (Budapest) 1 sz. Potozki Péter, kereskedő, (Csik-Szereda) 1 sz. Jakab Alajos, neje és menyé, kereskedő, (Csik-Szentimre) 4 sz. Esra L. Semó, kereskedő, (Bukarest) 8 sz. Sofie Práger, kereskedő neje (Bukarest) 4 sz. Kathorin Salamon, kereskedő, (Bukarest) 1 sz. I. F. Negruciu, professor, (Balázsfalva) 4 sz. Dobokay Ferencz, ny. miniszr. oszt.-tanácsos, (Nagy-Szeben) 1 sz. Átutazók 40 sz. Személyszám összege 511.

NYILTTÉR.*)
Gyakorlott könyvvezető,

ki egyszersmind magyar, német levelező s pénzügyi ügyekben is jártas, szerény feltételek mellett hasonló minőségben állást változtatni óhajt. Jelenleg egy fűrésztelen van alkalmazásban. Czim a kiadóhivatalban.

3-8

*) E rovat alatt megjelentekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

Szám 366—1894.

tlkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A gyergyószentmiklósi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Csikmegye végrehajtható Pruszu Gábor és neje végrehajtást szenvedő elleni 342 frt 11 kr tökévelés és j. iránti végrehajtási ügyében a gyergyószentmiklósi kir. járásbíró területe levő, a gyergyófelső-tölgyesi I. R. 159. sz. tjkv. A 1-12. r. szokra az árverést 366 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1894. évi augusztus hó 16-ik napján délelőtt 10 órakor Gyergyó-Békás község hivatalos bázánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagy készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában, kijelölt övedekképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gyergyó Szentmiklóson, 1894. évi május hó 16-ik napján.

A gyergyószentmiklósi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Köllő Ignác
kir. aljbíró.

Pályázat.

A gyergyóújfalvi róm. kath. segédkántor-tanítói állásra pályázat hirdetik. Jövedelem: 1. Kepe czimen a hitközségtől 60 kalangya rozs és ugyanannyi zab. 2. Oszporából 35 frt. 3. 40-45 terü bükkfa. 4. A templom pénztárából havi részletekben

96 frt. 5. Stólából mintegy 30 frt. 6. Szent mise-alapítványból 3 frt. — Külön udvaron tisztességes 2 szoba és konyhából álló lakás egy kis veteményes kerttel és gazdasági épületekkel. Kötelesség: az önálló tanításon kívül a sekrestyési teendők és a templom tisztántartása. Pályázati határidő tart aug. 15-ig bezárólag, a mely időtartam alatti személyes megjelenés előnnyel bír. A pályázati folyamodványok kellőleg felszerelve a kitiiltott időig alattirthez beküldendők.

Kelt Gyergyó-Ujfalóban, 1894. július 8-ikán.

2-3

Molnár János,
plebánus, iskolaszéki elnök.

A Brassói Portland-Czement Gyár
Brassó (Erdély) ajánlja legkitünőbb
Portland-
Czementjét

felelősség mellett folyton egyenlő és teljesen megbízható minőségben bármely vasuti állomáshoz szállítva, a legolcsóbb árban.

Csik-Szeredában kapható:

ALBERT BALÁZS urnál.

22-30

MC CORMICK

fűkaszaló- és aratógépek a legjobbak a világon.

* KITÜNTETVE MINDEN KIÁLLÍTÁSON *

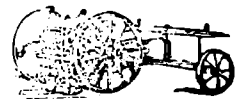
Petroleum-motorok, gőz- és járgány eséplőgépek, ekék, boronák, rosták, triinrok, sorvető-gépek, kézi vetőgépek, kukorica-morzsolók, szecska- és répavágók, daráló-gépek, malmok, úgy mint mindenféle gépek, szerszámok és eszközök a gazdaság számára legjobban és legolcsóbban kapható:

MÜLLER ÉS WEISZ-nál

11 12

BUDAPEST, VÁCZI KÖRUT 76.

a nyugati pályaudvar közelében.

Mit igyunk?

Igyunk „Érmelléki“-t!!

1886-87-es saját termésű, kitünően kezelt érmelléki (Székelyhid, Bihar-megye) ó boraimat és bakator boraimat megvételtre ajánlom a tisztelt bortogaszto közönség szives figyelmébe.

Nemesak a bor kitünő minősége, hanem a mellett olcsósága miatt is versenyezhetek bármilyen borral szemben.

Bormustrát kívánatra ingyen s bérmentve küldök. Bormegrendeléseket 100 litertől feljebb elfogadok, s utánvét mellett a hordó visszavételével pontosan szállítok.

Á R A K:

Egy hecoliter 1886. évi Érmelléki ó bor 25 frt.

" " " " " bakator 35 frt.

A megrendeléseket kérem czimemre Csik-Szeredába küldeni.

Molnár Ákos.

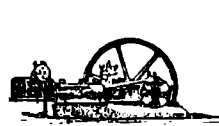
MARSHALL-FÉLE GŐZMOZGÓNY

COMPOUND FÉLVŐ GŐZMOZGÓNY.

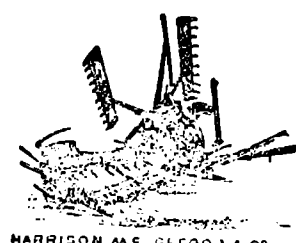
COMPOUND GŐZGÉP.

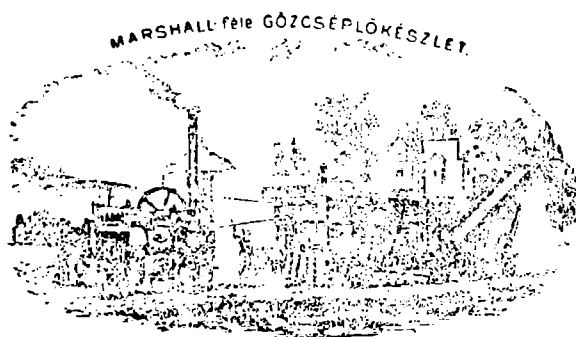
FÉLVŐ GŐZGÉP.

UTI MOZGÓNY.

HARRISON ÉS GLENN & CO ARATÓ ÉS FŰKASZÁLÓ GÉPEL

MARSHALL-FÉLE GŐZCSEPLŐKÉSZLET.

SZÁLLITHATÓ MALMOK teljes malmos-borászati-csészák minden rendszer szerint

GRAEPEL HUGÓ

GÉP-ÉS ROSTALEMEZ-GYÁR. MALOMÉPÍTÉSZET

MARSHALL, ONS & Limited

VEZÉRÜGYNÖKE.

BUDAPEST, V., KÜLSŐ VÁCZI-ÚT 46.

Árjegyzékek kívánatra bérmentve.

Kitünő gépek
Jutányos árak.
Kedvező feltételek

Kitünő gépek
Jutányos árak.
Kedvező feltételek